

A Critique on the Misconceptions of the Word of Student-Centered

Samira Derakhshanfard¹^{*}, Golestan Sayah²², Hamideh Babaei³³

1*. Research expert in Education, Center for Studies and Development of Medical Education, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

2. Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Payam Noor University of Urmia, Urmia, Iran.

3. Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Urmia University, Urmia, Iran.

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Article type

Letter to the Editor

Article history

Received:2021.05.07

Accepted: 2021.08.06

The word of student-centered is based on involving students in the whole teaching and learning process. In other words, student-centered refers to the activities before, during, and after teaching, along with the activity during teaching. Using the word of student-centered in many cases refers to an interactive and active teaching method. However, a student-centered strategy is beyond a teaching method in which students are actively involved in teaching. In a student-centered strategy, the teacher prepares a draft lesson plan, asks students to comment on the specified sections, and finally acts on it collectively. In many universities, the word of student-centered is used incorrectly, or some professors are not fully familiar with designing a course plan. This paper aimed to clarify the term student-centered by understanding the way of writing a lesson plan and determining the boundaries of student interventions in the curriculum

[10.22038/HMED.2021.57594.115](https://doi.org/10.22038/HMED.2021.57594.115)

► Cite this paper as:

Derakhshanfard S, Sayah G, Babaei H, A Critique on the Misconceptions of the Word of Student-Centere, To the Editor-in-Chief of the Journal of Horizon of Medical Education Development. Horizon of Medical Education Development. 2022;13(3):1-5

*Corresponding author: Samira Derakhshanfard;

Center for Studies and Development of Medical Education,
Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran.

Tel: 0148838520

Email: sami.derakhshanfard@gmail.com

نقدی بر برداشتهای اشتباه از واژه دانشجویمحوری

سمیرا درخشان‌فرد^{۱*}، گلستان صیاح^۲، حمیده بابائی^۳

۱. مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران.

۲. گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه پیام‌نور ارومیه، ارومیه، ایران

۳. گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

مشخصات مقاله

دانشجویمحوری به معنای درگیر کردن دانشجویان در کل فرایند یاددهی و یادگیری است. به عبارتی این واژه علاوه بر فعالیت حین تدریس به فعالیت‌های پیش از تدریس، حین تدریس و پس از تدریس اشاره دارد. در بسیاری از موارد وقتی صحبت از واژه دانشجویمحوری می‌شود اشاره به یک روش تدریس تعاملی و فعالانه دارد. در حالیکه مفهوم واژه دانشجویمحوری فراتر از یک روش تدریس می‌باشد که در آن دانشجویان به شکل کاملاً فعالانه در امر تدریس دخالت دارند. در استراتژی دانشجویمحوری، استاد با آماده کردن پیش‌نویس طرح درس از دانشجویان می‌خواهد که در بخش‌های مشخص شده اظهار نظر نمایند و در نهایت با توافق جمعی آن را تصویب نهایی نمایند و به آن عمل کنند. در بسیاری از دانشگاه‌ها به اشتباه واژه دانشجویمحوری بکاربرده می‌شود یا حتی برخی از اساتید آشنایی کامل با نحوه طراحی طرح درس ندارند. این مقاله با هدف شفاف‌سازی واژه دانشجویمحوری از طریق آشناسازی با نحوه نگارش طرح درس و مشخص کردن حد و مرز مداخلات دانشجویان در طرح درسی صورت گرفت.

نوع مقاله

نامه به سردبیر

پیشینه پژوهش

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۱۵

10.22038/HMED.2021.57594.115

► نحوه ارجاع به این مقاله

Derakhshanfard S, Sayah G, Babaei H. A Critique on the Misconceptions of the Word of Student-Centere, To the Editor-in-Chief of the Journal of Horizon of Medical Education Development. Horizon of Medical Education Development. 2022;13(3):1-5

رایانامه: sami.derakhshanfard@gmail.com

تماس: ۰۱۴۸۸۲۳۸۵۲

*نویسنده مسئول: سمیرا درخشان‌فرد

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران.

سردبیر محترم

استراتژی دانشجویمحور در لغت به معنای محور بودن دانشجو در تمام فرایند یادگیری است (۱). در راستای این تعریف باید دانشجویان را در برنامه درسی سهم نمود. مشارکت دانشجویان در تدوین اولیه برنامه آموزشی و تغییرات مداوم آن براساس نیازهای اعلام شده از سوی ایشان به معنی سهم نمودن دانشجویان در طراحی برنامه درسی است (۲). علاوه بر طراحی برنامه درسی، دانشجو باید در انتخاب منابع بسته به نیازهای آموزشی برنامه و ارزشیابی مشارکت فعال داشته باشد (۳). اهمیت این موضوع تا جایی است که هاردن اشاره می‌کند آنچه که دانشجو می‌آموزد یادگیری تلقی می‌شود نه آنچه که تدریس می‌شود و دانشجویان باید مسئولیت بیشتری در برابر آموزش خود بر عهده بگیرند (۴).

در بسیاری از مقالات وقتی صحبت از واژه دانشجو محوری می‌شود اشاره به یک روش تدریس تعاملی و فعالانه دارد در حالیکه مفهوم واژه دانشجویمحوری فراتر از یک روش تدریس می‌باشد که در آن دانشجویان به شکل کاملاً فعالانه در امر تدریس دخالت دارند. تدریس فرایندی است که در آن معلم و فراگیر به صورت تعاملی به تسهیل یادگیری می‌پردازند (۵). در واقع هر آنچه که به فعالیت داخلی کلاس مربوط می‌شود اشاره دارد و زمانیکه دانشجویمحوری به عنوان یک روش تدریس فعالانه و خلاقانه در نظر گرفته می‌شود فقط مختص مشارکت دانشجویان در امر تدریس می‌باشد در حالیکه این واژه مفهوم گسترده‌تری را در بر می‌گیرد که فراتر از حضور و مشارکت فعال دانشجویان است. به عبارتی می‌توان گفت این واژه علاوه بر فعالیت حین تدریس به فعالیت‌های پیش از تدریس، حین تدریس و پس از تدریس اشاره دارد. طرح درس که توسط استاد در ابتدای سال تحصیلی طراحی

می‌شود نباید به گونه‌ای باشد که خود استاد آن را به صورت نهایی طراحی نماید و سپس در اختیار دانشجویان قرار دهد. زمانیکه یک استاد در طراحی طرح درس از نظرات دانشجویان استفاده نماید می‌تواند ادعای دانشجویمحور بودن کلاسش را داشته باشد در غیر این صورت با مشارکت دادن دانشجویان در فرایند تدریس نمی‌توان گفت استراتژی دانشجویمحوری در کلاس جریان دارد.

پیش‌نویس یک طرح درس در برگرفته مواردی از قبیل مشخصات فردی مدرس و واحد درسی از قبیل (عنوان درس، تعیین نیمسال تحصیلی، تعیین پیش‌نیاز، تعیین رشته و مقطع تحصیلی، روز و ساعات برگزاری کلاس، محل برگزاری کلاس، تعداد و نوع واحد، نام مدرس، تلفن و روزهای تماس، آدرس دفتر مدرس، ایمیل مدرس، کد درس، زمان برگزاری آزمون، تعیین امتحان جبرانی، تکلیف فراگیران)، مقدمه‌ای در خصوص واحد درسی، اهداف (هدف کلی درس، اهداف اختصاصی که پس از پایان درس انتظار می‌رود فراگیران به آن‌ها دست یابند)، تعیین مشخصات جلسات تدریس از قبیل (تاریخ تدریس، مبحث تدریس، شیوه تدریس و فعالیت‌های دانشجویان، وظایف فراگیران)، قوانین و مقررات کلاس، تعیین نوع آزمون (نمره اختصاص داده شده برای آزمون نهایی، تعیین آزمون میان‌ترم و نمره آن، تعیین نحوه روش ارزیابی دانشجو از قبیل آزمون شفاهی یا کتبی، تعیین نوع آزمون کتبی از قبیل سوالات کوتاه پاسخ، بلند پاسخ، بسته پاسخ و همچنین تعیین کردن تخصیص نمره به فعالیت‌های کلاسی و تکالیف) و تعیین منابع اصلی آزمون در انتهای طرح درس است.

استاد قبل از شروع سال تحصیلی طرح درس را باید در حالت پیش‌نویس آماده نماید و در اولین جلسه آن‌را در اختیار دانشجویان قرار دهد و پس از اخذ نظرات فراگیران درباره طرح درسی که برایشان در نظر گرفته شده است و

دانشجو متعهد به انجام هیچکدام از موارد نمی‌شوند. البته بسیاری از اساتید با پیش گرفتن نگرش سنتی، مخالف دخالت دانشجو در کل فرایند یادگیری هستند و معتقدند هر چه استاد تصمیم بگیرد همان باید عملی شود. این موارد از اشکالاتی هستند که استراتژی دانشجومحوری را با محدودیت‌هایی در دانشگاه مواجه کرده‌اند و توجه بیشتری را برای رفع این محدودیت‌ها می‌طلبد. چنانچه اساتید به تاثیر مشارکت دانشجویان در تعیین طرح درسی بر افزایش میزان تعهد و احساس مسئولیت آگاه باشند قطعاً به این موارد بسیار حساس‌تر می‌شوند.

نتیجه‌گیری

فراهم آوردن طرح درس به صورت پیش‌نویس و در نهایت تصویب نهایی آن براساس توافق جمعی باعث می‌شود که هم زمینه مشارکت دانشجویان فراهم شود و دانشجویان احساس مسئولیت بیشتری کنند و هم اساتید بدون اتلاف وقت به تدریس بپردازند و دانشجومحوری در آن کلاس به معنای واقعی تحقق یابد.

تقدیر و تشکر

از برگزارکنندگان تمامی عوامل بیستمین همایش آموزش علوم پزشکی که با برگزاری کارگاه‌های متعدد بستر ایجاد تفکر انتقادی را فراهم آوردند. همچنین خانم دکتر غفاری فر مدیر گروه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تقدیر و تشکر می‌شود.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله حاضر تضاد منافع ندارند.

توافق بر سر نحوه ارزشیابی، منابع اضافی، اختصاص دادن مقدار نمره برای هر فعالیت و آزمون کتبی، کلاس‌های جبرانی، تاریخ کلاس آن‌را تایید نهایی کند و براساس آن کلاس را اداره نماید. همانطور که قابل مشاهده است دانشجومحور بودن کلاس به درگیر بودن تمامی دانشجویان، از ابتدای فرایند تا انتهای فرایند آموزش را شامل می‌شود. البته میزان دخالت دانشجویان جهت نهایی کردن پیش‌نویس طرح درس باید تعریف شده باشد به عبارتی دانشجویان نمی‌توانند در تعیین اهداف کلی، اهداف اختصاصی، تعیین منابع اصلی و کم و زیاد کردن جلسات آموزشی که از الزامات یادگیری می‌باشد اعمال نظر کنند. اما در سایر حیطه‌ها هر دانشجو می‌تواند با بیان نظرات خود و در نهایت یکپارچه نمودن نظرات همه دانشجویان با تایید مدرس، پیش‌نویس طرح درس را نهایی‌سازی کنند و براساس این توافق هم مدرس و هم فراگیران ملزم به رعایت وظایف خودشان می‌شوند و فراگیران به دلیل مشارکت در تعیین موارد یاد شده احساس تعهد و مسئولیت بیشتری می‌کنند.

در بسیاری از دانشگاه‌ها بعضی از اساتید حتی طرح درس را برای واحد درسی که می‌خواهد تدریس کنند ندارند و اصلاً در جریان نیستند که این توافق را باید حتماً قبل از شروع سال تحصیلی داشته باشند. بعضاً برخی از اساتید از دانشجویان می‌خواهند که خودشان طرح درس را از سیستم دانشگاهی دانلود و آنرا مطالعه نمایند. در بیشتر موارد مشاهده شده که اساتید یک طرح درس را برای یک واحد درسی آماده کردند و چندین سال متمادی برای هر نیمسال تحصیلی بدون در نظر گرفتن ویژگی‌های دانشجویان برای همه گروه‌های آموزشی ارائه می‌دهند. همچنین در مواردی اساتید طرح درس را تهیه می‌کنند و با مشارکت دانشجویان آن را تایید نهایی می‌کنند ولی در عمل نه مدرس و نه

References:

1. Karimi Moonaghi H, Khorashadizadeh F. Nursing curriculum in some developed countries and proposed way of applying it in the Iranian nursing curriculum a comparative study. *Journal of Nursing Education*. 2015; 4 (2):38-4.
2. Raines D. Lynn C. CAN-Care: An Innovative Model of Practice-Based Learning. *International Journal of Nursing Education Scholarship*. 2006; 3(1)23-32.
3. Yazdani J. Hassani M. A study on the level of conformity between the objective of curriculum guidelines at the elementary and middle school and official objectives of the supreme council of education. *Journal of curriculum studies*. 2011; 6(20): 58-7.
4. Harden R. Evaluation or revolution and the future of medical education: replacing the oak tree. *Medical teacher*. 2000; 22(5):435-53.
5. Noruzi R, Nosrati K, Hatami M, Motaghi Z. Investigating the relationship between university atmosphere and students' academic motivation (communication, participatory, student-centered, spiritual) (Case study: Isfahan University students). *Culture in The Islamic University*. 2015; 5(1).